

Załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów
z dnia 22 sierpnia 2011r.

**WZÓR URZĘDOWEGO FORMULARZA ZGŁOSZENIA ZAINTERESOWANIA PRACAMI NAD PROJEKTEM
ZAŁOŻEŃ PROJEKTU USTAWY, PROJEKTEM USTAWY LUB PROJEKTEM ROZPORZĄDZENIA**

**ZGŁOSZENIE
ZAINTERESOWANIA PRACAMI NAD PROJEKTEM - ZGŁOSZENIE ZMIANY DANYCH***

**PROJEKT USTAWY O ZMIANIE USTAWY O NADZORZE NAD RYNKIEM FINANSOWYM, USTAWY- PRAWO BANKOWE
ORAZ NIEKTÓRYCH INNYCH USTAW**

(tytuł projektu założeń projektu ustawy, projektu ustawy lub projektu rozporządzenia - zgodnie
z jego treścią udostępnioną w Biuletynie Informacji Publicznej
lub informacją zamieszczoną w wykazie prac legislacyjnych Rady Ministrów,
Prezesa Rady Ministrów albo ministrów)

A. OZNACZENIE PODMIOTU ZAINTERESOWANEGO PRACAMI NAD PROJEKTEM

1. Nazwa/imię i nazwisko**

EVEREST FINANSE Spółka z o.o. Sp.k.

2. Adres siedziby/adres miejsca zamieszkania**

EVEREST FINANSE Spółka z o.o. Sp.k.

ul. Stary Rynek 88

61-772 Poznań

3. Adres do korespondencji i adres e-mail

EVEREST FINANSE Spółka z o.o. Sp.k.

ul. Stary Rynek 88

61-772 Poznań

andrzejdworczak@bocianpozyczki.pl

zbyszkopawlak@bocianpozyczki.pl

**B. WSKAZANIE OSÓB UPRAWNIONYCH DO REPREZENTOWANIA PODMIOTU WYMIENIONEGO W CZĘŚCI A
W PRACACH NAD PROJEKTEM**

Lp.	Imię i nazwisko	Adres
1	Andrzej Dworczak	EVEREST FINANSE Spółka z o.o. Sp.k. ul. Stary Rynek 88 61-772 Poznań
2	Zbyszko Pawlak	EVEREST FINANSE Spółka z o.o. Sp.k. ul. Stary Rynek 88 61-772 Poznań
3		
4		
5		

C. OPIS POSTULOWANEGO ROZWIĄZANIA PRAWNEGO, ZE WSKAZANIEM INTERESU BĘDĄCEGO PRZEDMIOTEM OCHRONY

EVEREST FINANSE Spółka z o.o. Sp.k. („Spółka”) jest spółką działającą na rynku pożyczek pieniężnych udzielanych w oparciu o wizytę w domu klienta. Spółka posiada swe oddziały na terenie całego kraju i stale dąży do dalszej rozbudowy sieci. Tak mocna pozycja została zbudowana w oparciu o zaufanie klientów wynikające z jakości świadczonych usług, poziomu ich transparentności oraz rzetelnego prowadzenia działalności.

Spółka dokłada wszelkich starań aby działalność była prowadzona zgodnie z poszanowaniem regulacji prawnych stosując się do wszelkich zaleceń organów regulacyjnych bądź firm doradczych. W chwili obecnej na terenie całego kraju zatrudnionych jest 341 pracowników etatowych i 1445 Doradców Klienta. Ponadto pragniemy zaznaczyć, iż spółka nie dokonuje finansowania działalności w drodze gromadzenia depozytów (finansowanie odbywa się m.in. ze środków własnych).

Jako podmiot dążący do dalszego rozwoju organicznego jesteśmy zainteresowani stworzeniem regulacji dokonującej prawidłowego wyważenia interesów konsumentów i swobody prowadzenia działalności gospodarczej. Niniejszym przedstawiamy uwagi co do proponowanych zmian legislacyjnych, licząc iż przyczynią się one do stworzenia właściwej regulacji prawnej łączącej interesy różnych grup społecznych. Poniższe postulaty odnoszą się do zakładanych propozycji działań w zakresie przewidywanej regulacji.

Ad.1) Nadanie uprawnień Komisji Nadzoru Finansowego do żądania informacji od podmiotów spoza sektora bankowego, co do których istnieje podejrzenie, że prowadzą działalność polegającą na gromadzeniu środków finansowych innych osób w celu obciążania ich ryzykiem lub inną działalność na rynku finansowym, która wymaga uzyskania zezwolenia. (art. 1 pkt.2 Projektu Ustawy)

Wyrażamy kierunkowe poparcie dla zmian przewidywanych w tym zakresie. Rozszerzenie uprawnień Komisji może przyczynić się do ograniczenia nieuczciwych praktyk a także wpłynąć na zredukowanie negatywnego odbioru instytucji pożyczkowych, wywołanego aferą Amber Gold. Ponadto większe uprawnienia Komisji mogą przyczynić się do oddzielenia w opinii społecznej podmiotów prowadzących rzetelną i uczciwą działalność od tzw. parabanków. Co do zasady wyrażamy również poparcie proponowanej sankcji karnej za udaremnienie lub utrudnianie prowadzenia czynności w postępowaniu wyjaśniającym. Jednocześnie wskazujemy na konieczność ujednolicenia treści propozycji z aktualnym ustawodawstwem. Ustawa o nadzorze nad rynkiem kapitałowym stanowi, iż analogiczny czyn uznaje się za wykroczenie. Czyny te powinny być jednolicie kwalifikowane i podpadać pod jednolitą sankcję.

Ad.2) Podwyższenie sankcji karnej za prowadzenie działalności bankowej bez wymaganego zezwolenia (art. 171 ust. 1 Prawa Bankowego).(art. 2 pkt 4 Projektu Ustawy)

Nie widzimy większych zastrzeżeń w związku z planowaną zmianą. Jednakże zwracamy uwagę na potencjalną niejednorodność w przepisach, która może zostać wywołana wprowadzeniem zmian w obecnym kształcie. Należy zwrócić uwagę na treść art. 287 ustawy o funduszach inwestycyjnych, który ustanawia podobną sankcję za czyn podobnego charakteru.

Ad.3) Wprowadzenie możliwości udostępniania przez KNF informacji stanowiących tajemnicę zawodową przy kierowaniu do prokuratury zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstw określonych w ustawach wskazanych w art. 1 ust. 2 ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym. (art. 1 pkt 2,3 Projektu Ustawy)

Wyrażamy kierunkowe poparcie dla proponowanych zmian, w zakresie w jakim jest to niezbędne w związku z koniecznością złożenia zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstw określonych w ustawach szczególnych wskazanych w powyższym artykule. Jednocześnie pragniemy zaznaczyć, iż zakres ujawnianych danych, które stanowią dane wrażliwe przedsiębiorstwa, powinien być precyzyjnie określony. Spółka nadal podtrzymuje stanowisko aprobaty wprowadzenia obowiązku rejestracji firm pożyczkowych w odrębnym rejestrze. Przesądzenia wymaga w związku z tym kwestia powiązania między proponowanymi zmianami, a w szczególności z projektowaną wcześniej regulacją zawartą w pkt. 4, tj. wprowadzeniem obowiązku rejestracji w odrębnym rejestrze. Należy wyraźnie wskazać, czy wpis do rejestru będzie uzależniony od przesłanki braku wpisu na listę ostrzeżeń Komisji prowadzoną na podstawie znowelizowanej ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym. Wobec powyższego postulujemy szczegółowe określenie:

- momentu, od którego Komisja dysponuje uprawnieniem ujawnienia danych (w naszej ocenie winien to być moment zgłoszenia zawiadomienia poprzedzonego przeprowadzeniem postępowania wyjaśniającego, które wykazało istnienie uzasadnionego podejrzenia popełnienia przestępstwa);
- oraz ich zakresu, a także koherentne powiązanie z działaniami zawartymi pod pkt 4.

Jest to model postępowania tym bardziej pożądanym, iż zjawisko stygmatyzacji społecznej podmiotów, wpisanych na powyższą listę, jest potwierdzone przez praktykę obrotu i wiąże się potencjalnie ze znaczącymi stratami ekonomicznymi. Straty w kształcie znowelizowanych przepisów ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym nabiorą charakteru stałego, gdyż wpis na listę nie podlega wykreśleniu, a wszelkie korzystne na rzecz przedsiębiorcy rozstrzygnięcia skutkują wyłącznie dokonaniem wpisu stwierdzającego ów fakt (np. pozytywne zakończenie postępowania wyjaśniającego). Pamiętać przy tym należy, że dla większości uczestników rynku znaczenie posiada już sam wpis na powyższą listę, a bez znaczenia pozostają wszelkie późniejsze jego modyfikacje, nie wiążące się z wykreśleniem z listy, co w sposób oczywisty powoduje, iż poniesione straty stają się nieodwracalne. Popieramy stanowisko, iż osoby, którym udostępnia się wzmiankowane dane, powinny zostać ustawowo zobowiązane do zachowania ich w tajemnicy.

Ad.4) Wprowadzenie obowiązku rejestracji w odrębnym rejestrze podmiotów prowadzących działalność polegającą na udzielaniu kredytów konsumenckich (instytucje pożyczkowe).

Wyrażamy aprobatę dla obowiązku wpisu w odrębnym rejestrze podmiotów prowadzących działalność instytucji pożyczkowych. Pozwoli to uzyskać większy poziom transparentności rynku, przełoży się na podniesienie poziomu zaufania wśród klientów i poprawę wizerunku działalności (niezasadnie utożsamianej z działalnością tzw. parabanków, o czym poniżej). Większość podmiotów na rynku ma na celu świadczenie usług w sposób profesjonalny i rzetelny, czego stosownym potwierdzeniem byłby wpis do odpowiedniego rejestru. Ponadto wprowadzenie powyższego wymogu umożliwiłoby oszacowanie wielkości rynku oraz jego racjonalne uregulowanie w oparciu o kompletne i reprezentatywne dane, jakich w obecnej dyskusji brak, i które w sposób umotywowany wyjaśniłyby ewentualne występowanie konieczności wprowadzenia progu kosztu całkowitego sprzedawanych produktów (argument ten zostaje

rozwinięty w punkcie dotyczącym kosztów kredytu). System ewidencjonowania tej działalności w odrębnych rejestrach jest często spotykany w innych ustawodawstwach.

4.1. Właściwy organ w sprawie prowadzenia rejestru.

W naszej ocenie właściwym organem do prowadzenia takiego rejestru byłby Minister do spraw gospodarki. Posiada on niezbędne zasoby i doświadczenie, zdobyte przy prowadzeniu CEIDG. Ponadto organ ten w wyższym stopniu niż UOKiK zapewnia bezstronność prowadzenia przedmiotowego rejestru. Ze wszech miar niewłaściwym byłoby bowiem połączenie w organie ustawowo powołanym do ochrony praw konsumenta oraz zobligowanym do wydawania decyzji w sprawach praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów (art. 31 pkt. 2 i pkt. 13 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów) kompetencji do decydowania o wpisie lub wykreśleniu z ewidencji działalności. **Wprowadzenie takiej regulacji stanowiłoby niewątpliwie precedens w naszym systemie prawnym, bowiem brak jest przykładów działalności regulowanej, w której dokonywanoby podobnego połączenia w jednym organie kompetencji związanych z rejestrowaniem podmiotów i ich merytorycznym nadzorem.**

Wskazać należy także konieczność precyzyjnego określenia warunków uzyskiwania wpisu, co w połączeniu ze scaleniem kompetencji do nadzoru oraz dokonywaniu wpisu/wykreślenia w jednym organie może prowadzić do nadmiernie restrykcyjnych wymogów wejścia na rynek. Nieprecyzyjność i kontekstowość wielu z warunków wpisu rodzi pole do daleko sięgającej dyskrecjonalności urzędników, która może owocować wydawaniem zupełnie arbitralnych decyzji o dokonaniu wpisu. Rezultat stanowić będzie powstanie sztucznych barier dla działalności, przekładających się na jej daleko posunięte ograniczenie. Nie trudno wyobrazić sobie sytuację konfliktu pomiędzy interesami konsumenta oraz interesami przedsiębiorcy, co przy braku precyzyjnych przepisów, które pozwalałyby na jednoznaczne rozstrzygnięcie takich konfliktów, oraz w ramach dopuszczalnej przez prawo uznaniowości powodowałoby, iż UOKiK zawsze przyznawałby pierwszeństwo potrzebie ochrony interesów konsumenta, a to mogłoby zniechęcać do dalszego prowadzenia lub zakładania nowej działalności. Taka sytuacja natomiast jest rozbieżna z zakładanymi celami nowelizacji (rozumiemy, iż jedną z intencji projektodawców jest dalszy rozwój konkurencji na rynku, a przynajmniej jej podtrzymanie w obecnym kształcie).

4.2. Warunek niekaralności. (art. 7 pkt 4 Projektu Ustawy)

Przechodząc na grunt poszczególnych wymogów, o ile za słuszne uznajemy wprowadzenie w stosunku do kadry menedżerskiej warunku w postaci niekaralności za przestępstwa przeciwko wiarygodności dokumentów, mieniu czy obrotowi gospodarczemu, to jednak nie można było zgodzić się z wymogiem niezasiadania w organach zarządczych przedsiębiorcy wobec którego wydano decyzję o naruszeniu zbiorowych interesów konsumentów. Wymóg taki poczytywać należałoby jako naruszenie konstytucyjnej zasady równości, bowiem jest on niespotykany w żadnym z pozostałych segmentów rynku finansowego. Trudno byłoby wskazać przesłanki takiego „wyróżnienia” instytucji pożyczkowych inne jak wpływ publicznego wydzwieku afery Amber Gold, choć niewątpliwie nie tylko w stosunku do instytucji pożyczkowych zapadają decyzje o naruszeniu zbiorowych interesów konsumentów. Nie do pominięcia byłyby także w tym miejscu negatywne skutki społeczne i gospodarcze w postaci arbitralnego wykluczenia znacznej części kadry menedżerskiej, przy czym zupełnie indyferentny dla projektodawcy wydawał się być fakt, czy dany członek organu zarządzającego rzeczywiście brał udział w praktykach doprowadzających do wydania przedmiotowej decyzji. Wydaje się, że taki środek stanowiłby przejaw źle pojętej odpowiedzialności zbiorowej, który w dłuższej perspektywie czasu doprowadziłby do znaczącego odpływu wartościowych kadr, a ponadto mógłby zachęcać do obchodzenia regulacji poprzez wprowadzanie osób podstawionych do zarządów spółek i ich rzeczywiste sterowanie

przez osoby z tzw. „drugiego fotela”. Taka regulacja byłaby niesprawiedliwa i dyskryminująca z jeszcze innych przyczyn. Jak wspomniano, nie występuje jakikolwiek jej odpowiednik dla kadr menedżerskich z innych sektorów rynku finansowego, a jako przykład wskazać można władze banku, wobec których art. 22b Prawa Bankowego wymaga jedynie zapewnienia bezpieczeństwa i ochrony zdeponowanych środków. Mając na uwadze zachowanie spójności systemowej rekomendowalibyśmy wprowadzenie podobnych wymogów dla instytucji pożyczkowych objętych nowym rejestrem.

4.3. Charakter decyzji Prezesa UOKiK.

Wątpliwości wywołuje już samo pojęcie niedookreślonej decyzji Prezesa UOKiK, a także przesłanki jej wydania jak bezprawność (art. 24 ustawy o UOKiK). Nie jasny jest charakter, jaki miałyby przybrać ta decyzja - czy wystarczy decyzja pierwszej instancji, czy też konieczna jest decyzja ostateczna o naruszeniu zbiorowych interesów konsumentów? Niewspółmierną interwencją w działalność przedsiębiorcy byłoby uznanie za decydującą o wpisie lub wykreśleniu decyzji administracyjnej, wobec której przysługuje pełny tryb odwoławczy. Jednakże postępowanie w sprawach ochrony konkurencji może być nader przewlekłe, gdyż od decyzji Prezesa UOKiK przysługuje odwołanie do sądu ochrony konkurencji, a od decyzji sądu apelacja i w dalszej kolejności skarga kasacyjna, niezależna od wartości przedmiotu sporu. Zakładając taki przebieg postępowania, czas oczekiwania na uzyskanie decyzji ostatecznej może być wyjątkowo długi, a tym samym powodować straty mogące wręcz prowadzić do upadłości podmiotu ubiegającego się o wpis. Propozycja legislacyjna zdaje się nie dostrzegać sytuacji, gdy w drodze odwoławczej zostaje obalona decyzja stwierdzająca naruszenie zbiorowych interesów konsumentów, bowiem nie stanowi w żaden sposób o jej skutkach na ewentualną decyzję o odmowie wpisu lub wykreśleniu. Czy należy zatem przyjąć, że podmiot wykreślony powinien w wyniku obalenia takiej decyzji uzyskiwać roszczenie odszkodowawcze wobec Skarbu Państwa? Problemem wynikającym z takiej sytuacji byłby także niezaprzeczalny spadek zaufania wobec Państwa. Uczynienie z faktu wydania decyzji bezwzględnej negatywnej przesłanki wpisu wprost narusza konstytucyjną zasadę proporcjonalności, bowiem również występuje jedynie w stosunku do instytucji pożyczkowych, a zakładane cele regulacji możliwe są do osiągnięcia na bazie łagodniejszych środków (o których szerzej poniżej, jak np. odpowiednie wymogi kapitałowe). Konstatując dotychczasowy wywód, uważamy że nieprawidłowe jest uznanie decyzji Prezesa UOKiK o naruszeniu zbiorowych interesów konsumentów za bezwzględną przyczynę wykreślenia podmiotu. Właściwsze byłoby uznanie jej za przyczynę względną, braną pod uwagę w zakresie konkretnego przypadku i na bazie decyzji ostatecznej, której legalność i celowość wydania została skontrolowana przed sądem cywilnym.

4.4. Warunki kapitałowe. (art. 7 ust. 1 pkt 4 Projektu Ustawy)

Nawiązując do warunków kapitałowych, uważamy, iż zapewnienie odpowiedniego poziomu wymagań kapitałowych (wraz z wymogami dotyczącymi kapitałów własnych) może stanowić co do zasady odpowiednią gwarancję dla interesów konsumentów i łagodniejszy sposób osiągnięcia celów regulacji. Jednakże kształt proponowanej w tym zakresie regulacji musi zostać zakwestionowany. Po pierwsze, nie jest jasne użycie sformułowania „środki pieniężne”, ponieważ nie wyjaśniono, czy dotyczy ono także środków własnych przedsiębiorcy. Co więcej, autorzy projektu posługują się wyodrębnionym zwrotem „środki własne” w dalszej części materiału legislacyjnego. Po drugie, katalog sposobów gromadzenia środków pieniężnych powinien być przedmiotem regulacji enumeratywnej, a nie jak obecnie stanowi katalog otwarty. W uzasadnieniu propozycji podaje się przykłady źródeł środków rozumianych za niedozwolone poprzez użycie zwrotu „i tym podobne”, nie eksplikując, w jaki sposób interpretować ten zwrot. Gromadzenie środków pieniężnych z w ten sposób opisanych źródeł stanowi przestępstwo z art. 171. ust.1 Prawa Bankowego, którego byt jest niezależny od tego jaką formę przybiera, ani od faktu rzeczywistego obciążania środków ryzykiem (wystarczające jest działanie w tym celu). Czy, mając powyższe na uwadze, znamiona przestępstwa wypełniać

będą także źródła zasilania kapitałów własnych, jak np. wkłady do spółki czy dozwolone przez Kodeks Spółek Handlowych pożyczki od akcjonariuszy lub wspólników? Powiązanie przestępstwa formalnego z niedookreślonym i niezamkniętym katalogiem przesłanek jego dokonania budzić musi poważne obawy co do pewności prawa (w zależności od interpretacji każda czynność będzie mogła zostać zakwalifikowana jako przesłanka tego przestępstwa). Rozpatrując tę kwestię od strony praktycznych mechanizmów rynku oznacza to zamknięcie wszelkich dróg finansowania i ograniczenie możliwości bieżącego operowania finansowego. Tymczasem uczestnicy tego specyficznego rynku, jako podmioty profesjonalne i fachowe, powinny dysponować np. możliwością emisji obligacji lub dokonywania pożyczek wśród własnego akcjonariatu. Wnosimy wobec tego o szczegółowe doprecyzowanie regulacji w tym zakresie.

Obowiązek zagwarantowania właściwych poziomów kapitałowych jako wymóg rejestracji dostarczyć może odpowiedniego poziomu stabilności i solidności działalności oraz przyczynić się do wykluczenia z rynku podmiotów, zamierzających prowadzić działalność bankową bez zezwolenia. Próg 200.000 zł, naszym zdaniem nie stanowi wystarczającej gwarancji, bowiem – dla porównania - poziom maksymalnej kary pieniężnej za naruszenie obowiązków informacyjnych wynosi 100.000 zł (pierwszy z progów nie zapewnia więc nawet jej zapłacenia). Jesteśmy przekonani, iż właściwym progiem jest poziom 1.000.000 zł.

4.5. Warunki organizacyjno-prawne. (art. 7 ust. 1 pkt 4 Projektu Ustawy)

Nie można zgodzić się również z wymogiem organizacyjno-prawnym w postaci konieczności zapewnienia odpowiedniej formy prawnej działalności w postaci spółki kapitałowej. Argumentacja przemawiająca za tym warunkiem jest błędna z kilku powodów. Nie tylko spółki kapitałowe są w stanie zapewnić właściwą przejrzystość i rękojmię prowadzenia działalności poprzez wykorzystywanie obowiązków sprawozdawczych czy rozdział funkcji zarządczych. Również w spółkach osobowych, np. spółce komandytowej lub komandytowo akcyjnej, może zostać zapewniony odpowiedni poziom transparentności poparty wysokim poziomem sprawozdawczości finansowej. Oprócz tego, rozważyć można wprowadzenie wymogów zachowywania odpowiedniej płynności finansowej czy obowiązek poddawania się badaniu przez niezależnych biegłych. Nic nie stoi zatem na przeszkodzie wprowadzeniu dodatkowych, przekraczających wymogi ustawy o rachunkowości (art. 64), obowiązków informacyjnych dla tych spółek. Ponadto wprowadzenie wymogu prowadzenia działalności wyłącznie w formie spółki kapitałowej byłoby dalej idącym wymogiem, niż przewiduje to ustawodawstwo unijne, skoro żaden z unijnych aktów normatywnych w przedmiotowym zakresie nie przewiduje konieczności wprowadzenia formy prawnej spółki kapitałowej. Wobec tego utworzenie takiego wymogu w polskim ustawodawstwie stwarzałoby jedynie kolejną barierę dla swobody działalności gospodarczej. Znaczną praktyczną trudnością, przyjmując pozostawienie opisywanego wymogu, jest dodatkowo brak w obecnym kształcie regulacji przepisów przejściowego określającego odpowiedni termin dla spółek, które zostałyby zmuszone do przekształcenia formy działalności, na dokonanie tych przekształceń. Doświadczenie praktyczne wskazuje, iż przekształcenia spółek trwają nie jednokrotnie powyżej 6 miesięcy i generują znaczne koszty. Nie określono także, co działoby się z prowadzeniem działalności w okresie oczekiwania na zarejestrowanie odpowiedniego przekształcenia - ewentualne wykluczenie z możliwości świadczenia usług w tak długim okresie dla wielu spółek może być równoznaczne z upadłością. Jawnym skutkiem takiej regulacji byłoby sprzeczne z unijnymi wymogami ograniczenie swobody działalności, zagwarantowanej ponadto poprzez art. 20 i 22 Konstytucji RP oraz art. 6 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej.

Odpowiedniejszym niż wprowadzenie formy spółki kapitałowej sposobem osiągnięcia zamierzonych przez

regulację celów, jest opisane powyżej zwiększenie wymogów kapitałowych i precyzyjne określenie warunków wpisu do rejestru. Wydaje się adekwatnym, np. wprowadzenie obowiązku przedstawiania okresowych i półrocznych sprawozdań finansowych. Sprawozdania kwartalne nie są wystarczająco dokładne i przedstawiają nazbyt ograniczony zasób informacji, aby dokładnie odzwierciedlić stan spółki. **Sprawozdania półroczne stanowią pełniejsze odwzorowanie aktualnej sytuacji spółki, a ponadto stanowiłyby zrównanie z wymogami dotyczącymi banków, udostępniających sprawozdania w tej formie.** Podnosząc wiarygodność sprawozdań finansowych stoimy na stanowisku, iż powinny one podlegać obowiązkowemu badaniu przez biegłego rewidenta.

Reasumując całość wyводу zawartego w tym punkcie - o wpisie do rejestru powinny decydować:

- minimalny (co najmniej 1.000.000 zł) poziom kapitałów własnych;
- pochodzenie środków własnych z niezakazanych ustawowo źródeł;
- wymóg niekaralności członków władz przedsiębiorstwa za przestępstwa przeciwko wiarygodności dokumentów, mieniu, obrotowi gospodarczemu, obrotowi pieniędzmi i papierami wartościowymi (zapewniający wypełnienie przesłanki rzetelnego prowadzenia działalności).

Za takim określeniem warunków wpisu przemawia także to, iż analogiczne regulacje odnaleźć można w pozostałych sektorach rynku, co do których nie występują obiekcje odnośnie legalnej natury działalności.

Ad.5) Ustanowienie maksymalnej wysokości odsetek za opóźnienie w spłacie oraz odsetek od odsetek. (art. 3 Projektu Ustawy)

Co do zasady wyrażamy poparcie dla przewidywanych zmian. Niewątpliwie powyższa kwestia wymaga uregulowania. Niemniej, nie można jednak tracić z punktu widzenia konieczności zachowania dyscypliny płatniczej, wobec czego poziom odsetek nie może być ustanowiony na zbyt niskim pułapie. Przede wszystkim wydaje się, iż należy odstąpić od powiązania wysokości odsetek karnych od stopy kredytu lombardowego. Dla przedsiębiorców działających na tym rynku znaczną trudność stanowi fakt, iż prócz standardowych kosztów, wiążących się z wprowadzeniem ceny maksymalnej, występują również koszty ryzyka w postaci zmiennych stóp procentowych, ustalanych decyzją Rady Polityki Pieniężnej. Zmiany tych stóp w przyszłości mogą wymuszać obniżkę stóp od już udzielonych kredytów i pożyczek, co w konsekwencji może spowodować, iż maleć będą marże i zmniejszać się będzie zyskowność już sprzedanych produktów finansowych. Obecny projekt zmusza przedsiębiorców do zaakceptowania już na starcie faktu, iż znaczna część sprzedanych produktów przyniesie wyłącznie straty, które pokryć będą musieli ci przedsiębiorcy. Dodając do tego wyniki analiz pokazujące, że nawet wśród najbardziej wiarygodnych klientów, w sektorze bankowym odsetek niespłacających pożyczek sięga 12-13% (P. Białowolski: Skutki maksymalnego oprocentowania- wpływ na polski rynek finansowy. SGH, KPF. Luty 2013, s.54), powodowałoby to, iż opłacalność udzielania kredytów na cele konsumpcyjne całkowicie by zaniknęła. Należy zatem poszukiwać innych rozwiązań, niż pozostawienie stopy kredytu lombardowego jako odnośnika, względem którego ustala się odsetki maksymalne. Ponadto warto rozważyć łagodniejsze środki, jak np. wzmożona edukacja finansowa konsumentów, czy też przyznanie Prezesowi UOKiK kompetencji ustalania wytycznych co do mechanizmu naliczania opłat za opóźnienia w spłacie. Można także wprowadzić zwiększenie obowiązków informacyjnych kredytodawcy przed zawarciem umowy, tak jak dokonano tego w znowelizowanej ustawie o kredycie konsumenckim.

Ad.6) Ograniczenie całkowitego kosztu kredytu konsumenckiego. (art. 7 ust. 1 pkt 3 Projektu Ustawy)

Przedstawiona propozycja w projekcie ustawy rodzi niebezpieczeństwo zarówno dla sfery obrotu, jak i dla samych konsumentów oraz niewątpliwie będzie miała negatywny wpływ na konkurencyjność rynku. Oprócz braku przeprowadzenia badań na temat społecznych skutków takiej regulacji, w tym zbadania czy choćby liderzy sektora poza bankowego będą w stanie wypełnić tego typu wymogi, co samo w sobie stanowi rażące naruszenie zasad procesu legislacyjnego (każde ograniczenie swobody działalności gospodarczej musi być poprzedzone oceną skutków regulacji), nie wzięto także pod uwagę tychże skutków gospodarczych. Brak jest ponadto podstaw aby uznać, że wprowadzenie takiego ograniczenia swobody działalności gospodarczej jest konieczne dla ochrony bezpieczeństwa lub porządku publicznego, środowiska, zdrowia, moralności publicznej albo wolności i praw innych osób (art. 31 ust. 3 Konstytucji). Co więcej planowana zmiana nie zapewnia, jak to zostanie dalej wykazane, osiągnięcia zamierzonych celów projektu. Proponowana zmiana nie została poprzedzona oceną jej wpływu na rynek kredytów udzielanych wg modyfikowanych przepisów. W kontekście przyznania przez Ministerstwo Finansów – w pkt 7 Oceny skutków regulacji – iż wystąpi u przedsiębiorców, których dotyczy regulacja spadek rentowności, zdumienie musi budzić postawiona w tym samym punkcie teza iż: „Przepisy dotyczące limitu kosztów pozaodsetkowych i limitu odsetek za opóźnienie w spłacie mogą skutkować obniżeniem rentowności firm pożyczkowych, jednak w granicach umożliwiających efektywne prowadzenie działalności pożyczkowej”. Teza ta jest tym bardziej nieuzasadniona, iż w tym samym punkcie zawarta została informacja o braku danych pozwalających ocenić właśnie wpływ tej zmiany na „ konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorstw, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców ...”

6.1. Zjawisko wykluczenia finansowego. (art. 7 ust. 1 pkt 4 Projektu Ustawy)

Na wstępie warto wskazać na istotne zjawisko społeczne, któremu silny rynek instytucji pożyczkowych pozwala skutecznie przeciwdziałać. Systemy finansowe, oparte wyłącznie na działalności banków, nie funkcjonują idealnie - z dostępu do kapitału wykluczeni są najczęściej najłabsi uczestnicy rynku. Fakt ten wynika przede wszystkim z trzech uwarunkowań:

- po pierwsze: koszty administracyjne instytucji finansowych są dalece niezależne od wartości udzielonego kredytu. Natomiast potencjalne zyski pochodzące z odsetek są o tyle wyższe, im wyższa jest wartość przekazanych środków. Dlatego instytucje finansowe, funkcjonujące na komercyjnych zasadach, albo niechętnie przyznają niskokwotowe kredyty, albo starają się przenieść wynikające z nich koszty na kapitał odbiorców, żądając od nich relatywnie wyższego oprocentowania;
- po drugie: mniejsi kredytobiorcy często nie posiadają majątku, który mógłby posłużyć jako zabezpieczenie pod zaciągnięcie kredytu. Brak zabezpieczeń oznacza potencjalnie wyższe ryzyko dla instytucji finansowych, co zniechęca je do kredytowania tych uczestników rynku;
- po trzecie: mniejsze przedsiębiorstwa nie mają dostępu do rynku finansowego, nie posiadają więc możliwości pozyskania środków bezpośrednio z rynku poprzez emisję papierów wartościowych.

Stąd też w wielu krajach, w szczególności w krajach rozwijających się, występuje zjawisko wykluczenia finansowego, polegające na wyeliminowaniu części przedsiębiorstw i gospodarstw domowych z dostępu do standardowych produktów i usług systemu finansowego, w tym dostępu do finansowania zewnętrznego. Wykluczenie finansowe wpływa negatywnie zarówno na wzrost gospodarczy, jak i strukturę społeczno-ekonomiczną. Brak dostępu do zewnętrznego finansowania bieżącej działalności może prowadzić do utraty płynności finansowej i w konsekwencji do

upadku rentownych przedsiębiorstw czy - w przypadku konsumentów pogłębienia wykluczenia społecznego i ekonomicznego. Ograniczone możliwości pozyskiwania kapitału inwestycyjnego wpływają negatywnie na wolumen inwestycji, co przekłada się na niższy wzrost gospodarczy i na wyższy poziom bezrobocia w gospodarce. Natomiast firmy pożyczkowe, koncentrując się na udzielaniu pożyczek o najniższej wartości i najkrótszym terminie zapadalności - segmencie rynku często nieobsługiwanego przez banki ze względu na wyjątkowo niekorzystną relację koszt/przychód - skutecznie uzupełniają ofertę sektora bankowego.

6.2. Niektóre skutki legislacji w obecnym kształcie.

W naszej ocenie podstawowym skutkiem utworzenia ustawowego limitu kosztów będzie znaczący spadek rentowności wszystkich firm działających na rynku. Przytoczyć w tym miejscu należy, iż obecne poziomy rentowności na tym rynku nie przekraczają 11% (takim poziomem rentowności wykazuje się lider rynku - spółka Provident S.A.). Dla porównania, w sektorze bankowym poziom rentowności kształtuje się na poziomie nawet 27% (Bank Pekao S.A.), a lider rynku, bank PKO BP wykazuje się rentownością na poziomie 22%, tj. niemal o 100% wyższą niż spółki Provident S.A.. Wbrew więc powszechnej opinii, działalności firm pożyczkowych nie można określić jako ponadprzeciętnie dochodowej. W oczywisty sposób dalszy spadek rentowności wśród instytucji pożyczkowych może doprowadzić do ich stopniowego wyeliminowania z rynku, gdyż nie będą w stanie w żaden sposób konkurować z bankami. Wniosek ten wzmacnia także fakt, iż w przypadku niskokwotowych, krótkoterminowych kredytów bądź pożyczek, relacja pomiędzy nakładami związanymi z udzieleniem pożyczki a potencjalnym przychodem z odsetek jest wyjątkowo niekorzystna. Dlatego przedsiębiorstwa pożyczkowe, aby zrekompensować wysokie koszty, żądają za swoje usługi wyższej ceny, gdy tymczasem banki, mające możliwość przyjmowania depozytów, mogą taniej niż firmy pożyczkowe finansować swoją działalność.

Ponadto, odgórne uregulowanie kosztu kredytu doprowadzi do spadku innowacyjności i przełoży się na gwałtowny spadek podaży oraz w dłuższej perspektywie zniknięcie z rynku produktów w postaci kredytów krótkoterminowych. Następstwa takiej sytuacji są łatwe do przewidzenia - zmonopolizowana została by pozycja banków, a konsumenci w rzeczywistości zostaliby zmuszeni do zawierania umów o kredyty długoterminowe, w rzeczywistości zupełnie nieprzystające do ich potrzeb. To z kolei doprowadziłoby do zwiększenia kosztów kredytów (a więc ponownie osiągnięto by zupełnie sprzeczny z daną regulacją stan faktyczny, któremu *de facto* ma ona przeciwdziałać). Faktem, którego nie można pominąć jest również to, iż większa część rynku zepchnięta zostałaby do tzw. „szarej strefy”.

Poza rozszerzeniem skali szarej strefy, zauważalna byłaby ucieczka instytucji pożyczkowych do innych jurysdykcji (jako kontrprzykład można podać Wielką Brytanię, gdzie zupełna rezygnacja z uregulowania cen w połączeniu z odpowiednimi wymogami odnośnie rejestracji spowodowała korzystne skutki dla konkurencji na tym rynku i powstrzymała odpływ rodzimych przedsiębiorców). Wobec powyższego jesteśmy przekonani, iż odpowiednio skonstruowane wymogi odnośnie rejestracji, adekwatne obowiązki kapitałowe wraz z właściwie zbudowanymi sankcjami karnymi są środkami nie tylko łagodniejszymi, ale przede wszystkim odpowiedniejszymi, niż nie poprzedzone rzetelną analizą wpływu na rynek, arbitralnie ustanowione limity całkowitych kosztów kredytu. Ewentualnie postulowalibyśmy zlecenie przeprowadzenia odpowiednich analiz niezależnym podmiotom fachowym, co do skutków wprowadzenia takiej regulacji na rynku.

W przedmiotowej propozycji nie wyjaśniona także pozostaje kwestia, co należy rozumieć przez koszty zawarcia

umowy. Spore wątpliwości występują w sytuacji, gdy chodzi o konieczność odróżnienia kosztów zawarcia umowy od kosztów wykonywania umowy (które również mogą być znaczące, jak np. konieczność zawierania aktów notarialnych celem ustanowienia zabezpieczeń spłaty). Brak jednoznacznych kryteriów decydujących o przypisaniu kosztów do poszczególnej kategorii stanowi poważny problem praktyczny, z którym na tle ustawy o kredycie konsumenckim musi mierzyć się Komisja Nadzoru Finansowego. Nowelizacja tej ustawy doprowadziła do problematycznej sytuacji, m.in. właśnie na tle interpretacji pojęcia kosztów kredytu, i w Komisji wciąż nie wypracowano jednolitego kryterium delimitacyjnego. Celem uniknięcia dodatkowego zaciemnienia obrazu rynku i wywołania kolejnych rozbieżności interpretacyjnych warto byłoby zatem wykreślić ten nader niejasny wymóg, stanowiący kolejną sprzeczność z intencją regulacji i - jak starano się to wykazać powyżej - powodujący jedynie wyeliminowanie większości podmiotów z rynku.

6.3. Specyfika rynku.

Stwierdzić zatem należy, iż wprowadzenie kosztu całkowitego jest w najlepszym wypadku przedwczesne. Jak to podniesiono przy obowiązku rejestracji, jego wprowadzenie pozwoli na uzyskanie pełnej wiedzy o rynku, jego podmiotach, praktykach na nim panujących, strukturze cen, skali rynku, profilu klientów i modelach biznesowych. Dopiero po dokonaniu rzetelnej analizy tych wiadomości ustawodawca będzie dysponował zbiorem informacji pozwalającym ocenić potencjalny wpływ i skutki regulacji, a to w dalszej kolejności wyjaśni czy istnieje potrzeba wprowadzenia limitu całkowitego kosztu kredytu i ew. na jakim progu. Należy także zwrócić uwagę na fakt, że limit zawarty w propozycji Ministerstwa nie uwzględnia czynnika w postaci specyfiki rynku pożyczek niebankowych, jawiącej się poprzez wyraźne oddzielenie trzech segmentów: pożyczek krótkoterminowych w tradycyjnych kanałach dystrybucji, przez Internet oraz *home credit*. Doświadczenia bardziej rozwiniętych rynków udowadniają, że wprowadzenie limitu ma praktyczny efekt w postaci ciężenia cen w kierunku górnej granicy limitu, a to z kolei sprawia, iż zanika zróżnicowanie oferowanych produktów, co prowadzi do zmniejszenia konkurencji. W prostym przełożeniu oznacza to ograniczenie zasięgu działalności, a ekonomiczny efekt skali przestaje mieć znaczenie dla moderowania cenami jako korzystny dla konsumentów efekt. Dla porównania, w Wielkiej Brytanii na bazie podobnych dyskusji wyposażono FCA (Financial Conduct Authority) w prawo do ustanowienia maksymalnego poziomu całkowitego kosztu kredytu, którego wejście w życie zostało rozłożone w czasie właśnie z uwagi na konieczność dokonania analiz rynku i praktyk na nim podejmowanych. Wprawdzie projektodawca przewidział możliwość wystąpienia tego zjawiska, czemu ma przeciwdziałać wyposażenie Prezesa UOKiK w odpowiednie sankcje, jednakże jest to rozwiązanie nieprecyzyjne. W żaden sposób nie zostało określone, jak należy rozumieć „właściwy poziom tych kosztów” - jasnym jest jedynie to, iż nie można automatycznie decydować o ich podniesieniu do maksymalnego progu. Decyzję o uznaniu co to jest „właściwy poziom kosztów” pozostawiono w gestii UOKiK, co może skutkować powstaniem kolejnej sztucznej bariery ograniczającej swobodę działalności, tym bardziej że nie przytoczono żadnych kryteriów ani wytycznych, jak będą przeprowadzane poszczególne wyliczenia. Sprzeciwia się to wymogom bezpieczeństwa i pewności obrotu, bowiem instytucje pożyczkowe mogą być z dnia na dzień zaskakiwane zmianami wysokości takich kosztów i *de facto* nigdy nie będą mieć pewności, czy ich działania są jeszcze zgodne z prawem.

Jak już wskazano powyżej, narzucenie limitu nie uwzględnia zróżnicowania modeli biznesowych, typów i kategorii przedsiębiorstw, różnych cech produktów i profili klientów, co spowoduje iż część klientów zostanie pozbawiona możliwości finansowania przez legalne i transparentnie działające podmioty i będzie zmuszona do korzystania np. z usług lombardów. Propozycja wprowadzenia limitu nie uwzględnia także faktu, iż długookresowe pożyczki generują wyższe koszty utrzymywania i wyższe ryzyko, co uzasadnia przeciętnie wyższe ceny oferowanych produktów; w takim

przypadku arbitralne dostosowanie cen do jednego segmentu może oznaczać wykluczenie pozostałych segmentów oferujących produkty długookresowe. Ostatecznym skutkiem takiego posunięcia będzie przeregulowanie, a nie zakładane doregulowanie rynku, wbrew intencjom racjonalnego legislatora. Wprowadzenie ustalonego progu kosztów może przyczynić się do wyeliminowania z rynku podmiotów słabszych kapitałowo. Głównie dotyczy to będzie przedsiębiorców z polskim rodowodem, bowiem nie będą wystarczająco silne kapitałowo do osiągnięcia odpowiedniego efektu ekonomii skali, pozwalającej na uzyskanie niższego wskaźnika obciążenia kosztami operacyjnymi jednostki kredytu.

Nie bez znaczenia jest fakt, iż opinię publiczną błędnie informowano o ogromnych kosztach udzielanych kredytów, co było wynikiem braku odróżnienia oprocentowania nominalnego od algorytmu wyliczania RRSO. Ponadto przedsiębiorcy spoza sektora bankowego - nie posiadając możliwości wystawiania bankowych tytułów egzekucyjnych - ponoszą przecież wyższe koszty związane z dochodzeniem należności. Zbyt niski poziom tego limitu stworzy barierę wejścia nowych graczy na rynek, ograniczy konkurencję i możliwości uzyskiwania efektu skali, zahamuje możliwości organicznego rozwoju (gdyż poziom zwrotu kapitału z rynku będzie zbyt niski), reinwestowania zysków, a w konsekwencji niska rentowność sprawi, iż nie będzie można planować rozwoju biznesu, konkurować jakością czy ceną produktu. W dłuższym okresie będzie to szkodzić interesom konsumentów, gdyż spetryfikuje aktualną strukturę rynku, spowoduje obniżenie skali podaży oraz ograniczy powstawanie podmiotów większych rozmiarów. Jedynym skutkiem takiej regulacji będzie ograniczenie liczby przedsiębiorców działających na tym rynku, co jest nie do pogodzenia w rozsądny sposób z potrzebą promowania, a przynajmniej zachowania konkurencji. Poza tym, kapitalne znaczenie dla ostatecznych ustaleń ceny oferowanych produktów kredytowych - bez względu na segment i modele wyceny - ma skala nieregularnych należności w portfelach instytucji kredytowych oraz wskaźnik kredytów straconych tj. kredytów, które nie zostaną spłacone pomimo podejmowanej windykacji i w całości obciążą koszty działalności pożyczkodawcy (ich wskaźnik oscyluje wokół 10%).

6.4. Instytucje pożyczkowe a parabanki.

Niezależnie od powyższych uwag, należy także zwrócić uwagę na niekonsekwencję, występującą w decyzjach UOKiK. Jeszcze bowiem dwa lata temu UOKiK nie zgłaszał większych zastrzeżeń do panujących praktyk rynkowych, natomiast obecnie drastycznie te praktyki neguje, mimo iż w odpowiednich regulacjach nie następowały żadne zmiany. Oczywiście jest tu oddziaływanie afery Amber Gold, jednakże pamiętać należy o wyjątkowości tego przypadku, któremu mogą zapobiec akcentowane w niniejszym piśmie obowiązki rejestracyjne, kapitałowe i raportowe. Poza tym, zarówno UOKiK, jak i opinia publiczna zdają się nie dostrzegać, iż firmy pożyczkowe, w odróżnieniu od niektórych instytucji parabankowych *sensu stricto*, posiadają bardzo stabilny model biznesowy. Mimo iż udzielają nierzadko pożyczek klientom wykluczonym z dostępu do kredytu bankowego, ich rodzaj działalności nie ma nic wspólnego z funkcjonowaniem instytucji, które stały się punktem zapalnym ostatniego kryzysu finansowego. Firmy pożyczkowe:

- nie finansują się poprzez paradedpozyty, więc nie są narażone na ich szybkie wycofywanie;
- nie dokonują transformacji terminów zapadalności, w celu sfinansowania przy pomocy krótkoterminowych środków długoterminowych inwestycji, a nawet wręcz przeciwnie - pożyczają niewielkie sumy na bardzo krótki okres czasu;
- nie angażują się w rynki czy instrumenty które mogą mieć charakter spekulacyjny.

To wszystko powoduje, że ich działalność jest stabilna i przewidywalna. Wartość rynku pożyczkowego w Polsce szacowana jest na 2,3 - 2,5 mld zł, co stanowi zaledwie 2% funduszy własnych banków. Oznacza to, że tak hucznie kreślone zagrożenie dla systemu finansowego ze strony firm pożyczkowych jest praktycznie bliskie zeru (vide: Raport Fundacji Republikańskiej oraz opinia Przewodniczącego KNF Andrzeja Jakubiaka przedstawiona na posiedzeniu Komisji Finansów Publicznych z 5.12.2012 r.).

Należy w tym miejscu zanegować także inny argument pojawiający się w opinii publicznej. Mianowicie niejednokrotnie wskazuje się, iż instytucjom pożyczkowym z niebankowego segmentu rynku zależy na wciąganiu jak największej ilości konsumentów w spiralę zadłużenia. Uwzględniając procent kredytów straconych, koszty windykacji oraz to, iż każdy niespłacony kredyt lub pożyczka generuje wyłącznie straty, które muszą zostać pokryte ze środków własnych, argument ten przeczyłby zdrowemu rozsądkowi, gdyż stwierdzałby iż przedsiębiorcy ci chcą w rzeczywistości doznawać stałych uszczerbków materialnych. Przedsiębiorstwa pożyczkowe, ze względu na stabilny model biznesowy i niewielką wartość rynku pożyczkowego, a także pozostałe przywołane argumenty, nie stanowią zagrożenia dla polskiego systemu finansowego i nie powinny być kwalifikowane jako „parabanki”. Nie gromadzą one depozytów a odwrotnie to one ryzykują środkami własnymi udzielając pożyczek.

6.5. Porównanie z innymi ustawodawstwami.

Wprowadzenie ograniczenia całkowitego kosztu kredytu jest także niespójne z założeniami tej legislacji oraz jest nieefektywne, jeśli porównać sytuację w innych jurysdykcjach. Nie wydaje się, aby założeniem tego aktu było wyeliminowanie kwot całkowitych kosztów kredytu, a więc nie jest jasnym dlaczego propozycja dotyka tej kwestii i to w sposób dający skutki przeciwstawne do pozostałych celów przyjętych przez twórcę. Natomiast przyglądając się rozwiązaniom zagranicznym zauważyć można następujące okoliczności:

- Niemcy są przykładem kraju, w którym restrykcyjne regulacje (podobne do polskich, m.in. orzecznictwo sądowe ogranicza całość kosztów do dwukrotności średniego oprocentowania kredytów konsumpcyjnych) doprowadziły do znacznego wykluczenia finansowego oraz rozkwitu nielegalnego rynku pożyczkowego. Istniejący popyt niemieckiego społeczeństwa na pożyczki gotówkowe jest w dużej mierze zaspokajany przez zagraniczne instytucje finansowe;
- w Szwajcarii, o umiarkowanym poziomie regulacji, obszar pożyczek o najniższych kwotach jest wyjęty spod obowiązywania ustawy; przekładając szwajcarskie uwarunkowania na polski rynek, gdzie aktualna średnia wartość udzielanych pożyczek wynosi około 1000 zł, oznaczałoby że polski rynek pożyczkowy byłby w dużej mierze rynkiem nieregulowanym. Wprawdzie ustawodawstwo to zna instytucję RRSO, ale stosowana jest ona dopiero przy pożyczkach powyżej 500 franków szwajcarskich.

Zgodnie z opinią prof. W. Szpringera wyrażoną w pracy *"Społeczna odpowiedzialność banków"*: „w krajach, w których istnieją ustawowe (Francja) lub orzecznicze (Niemcy) limity oprocentowania kredytów, z nielegalnych pożyczek korzysta dwa razy więcej konsumentów niż tam gdzie takich ograniczeń nie ma (np. Wlk. Brytania)”.

W znacznej większości krajów natomiast nie reguluje się górnej granicy oprocentowania kredytów i pożyczek. Konkludując porównania z innymi systemami prawnymi, warto zwrócić uwagę, iż ceny i dostępność usług na rynku pożyczkowym zależą w dużej mierze od ram prawno-instytucjonalnych, określających zasady działania finansowych instytucji niebankowych. Obciążanie firm pożyczkowych zbędnymi regulacjami generuje dodatkowe koszty

i ostatecznie przekłada się na pogłębienie wykluczenia finansowego bądź wyższy poziom cen. W takim razie, ponieważ rynek pożyczkowy nie stanowi zagrożenia dla stabilności systemu finansowego, rola regulatora powinna ograniczać się do zagwarantowania jak największej transparentności oraz wzmacniania na tym rynku konkurencji, a nie jej faktycznej eliminacji.

Ad.7) Uregulowanie zasilania przez kredytodawców kredytów konsumenckich zewnętrznych baz danych.
(art. 2 Projektu Ustawy)

Popieramy przewidywane w tym punkcie zmiany. Ujednolicenie zasad dostępu dla wszystkich instytucji może spowodować wzrost stabilności w sektorze finansowym oraz zrównać warunki działalności. Za nieadekwatny do warunków obecnie panujących na rynkach (zarówno polskim jak i światowych) należy uznać wymóg uzyskania zgody klienta na dostęp do danych zawartych w BIK, w formie pisemnej. Rekomendowane byłoby uelastycznienie oraz przyspieszenie obrotu informacją poprzez dopuszczenie możliwości korzystania, np. z form elektronicznych czy przy wykorzystaniu trwałego nośnika (o którym mowa w ustawie o kredycie konsumenckim).

7.1. Zasada wzajemności.

W zakresie baz danych właściwszą niż przymus prawny zasilania zewnętrznych baz danych i bardziej proporcjonalną na gruncie konstytucyjnym, byłaby zasada wzajemności w dostępie do danych. Ważnym jest precyzyjne ustalenie zakresu informacji, jaki powinien być przekazywany do baz zewnętrznych tak, aby interesy konsumentów, jak i kredytodawców zostały w odpowiedni sposób wyważone, co może przyczynić się do urzeczywistnienia postulatu odpowiedzialnego pożyczania (responsible lending & borrowing). Zasady dostępu do informacji instytucji pożyczkowych i banków powinny zostać zbliżone do siebie, bowiem projekt w dalszym ciągu utrzymuje niczym nie uzasadnione poważne rozbieżności w zasadach dostępu do baz dla podmiotów z sektora bankowego i spoza niego. Konieczność uzyskiwania zgody w drodze pisemnej stanowi niejednokrotnie barierę operacyjną nie do pokonania dla wielu instytucji pożyczkowych, które świadczą swe usługi drogą elektroniczną (wzrost kosztów, długość oczekiwania na uzyskanie takiej zgody i następnie na dokonanie weryfikacji a ostatecznie zawarcia umowy). **Przejawem nierównego traktowania jest brak pokrewnego wymogu w sektorze bankowym; przeciwnie - w sektorze bankowym ustawowo dopuszczona jest możliwość korzystania z elektronicznej postaci składania i odbierania oświadczeń woli. Uzasadnienie nie dostarcza racjonalnej argumentacji, dlaczego zbieżne unormowanie nie może obowiązywać w sektorze firm pożyczkowych, świadczących *de facto* identycznego typu działalność.** Na gruncie prawa bankowego zachowanie tej formy nie budzi żadnych zastrzeżeń w zakresie bezpieczeństwa czynności, zachowania tajemnicy bankowej lub ochrony interesów klientów, więc nie istnieją jasne powody, dlaczego takie wątpliwości zrodziły się wobec innych instytucji finansowych.

Ponadto należy wyeliminować niespójność systemową, gdyż w pozostałych segmentach rynku panuje dobrowolność dostępu do baz danych i nie występuje ustawowy obowiązek ich zasilania. Zasada wzajemności (rozumiana w taki sposób, iż kredytodawca, chcący otrzymywać z BIG informacje o zobowiązaniach z tytułu kredytów konsumenckich udzielanych przez innych kredytodawców, powinien mieć obowiązek przekazywać do BIG informacje o kredytach konsumenckich udzielonych w ramach swojej działalności) powinna zostać rozciągnięta na cały system, tym bardziej, iż sprawdza się w Prawie Bankowym w odniesieniu do informacji z BIK udzielanych podmiotom zależnym od banków. Zasada ta zarówno pozwoli osiągnąć cele regulacji, jak też nie przyczyni się do ograniczenia swobody działalności. **Sądzimy, iż dane przekazywane do BIG powinny obejmować dane o wierzytelnościach z tytułu**

udzielonych pożyczek, zawierające zarówno informacje dotyczące udzielonego kredytu konsumenckiego, jak i informacje o spłatach oraz ewentualnych zaległościach w spłacie. Trudno znaleźć przekonujące argumenty przemawiające za zróżnicowanym zakresem informacji między bankami i niebankowymi instytucjami finansowymi. Katalog tych informacji służy obu kategoriom podmiotów do tego samego celu, toteż powinien być jednakowy.

Mamy nadzieję, iż wyrażone przez nas postulaty i zastrzeżenia zostaną uwzględnione w dalszym procesie stanowienia prawa, przyczyniając się do poprawy prawodawstwa i stworzenia nowoczesnego i konkurencyjnego w porównaniu z innymi państwami, ustawodawstwa.

D. ZAŁĄCZONE DOKUMENTY		
1	brak	
E.	Niniejsze zgłoszenie dotyczy uzupełnienia braków formalnych/zmiany danych** zgłoszenia dokonanego dnia 19 grudnia 2014 r. (podać datę z części F poprzedniego zgłoszenia)	
F. OSOBA SKŁADAJĄCA ZGŁOSZENIE		
Imię i nazwisko	Data	<p>~~PROKURENT~~ EVEREST FINANSE Sp. z o.o. ~~Zbyszko Pawlak~~..... PROKURENT EVEREST FINANSE Sp. z o.o. ~~Andrzej Dworzak~~.....</p>
Zbyszko Pawlak	23.01.2015	
Andrzej Dworzak	23.01.2015	
G. KLAUZULA ODPOWIEDZIALNOŚCI KARNEJ ZA SKŁADANIE FAŁSZYWYCH ZEZNAŃ		
Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia		<p>PROKURENT EVEREST FINANSE Sp. z o.o. ~~Zbyszko Pawlak~~..... (podpis) PROKURENT EVEREST FINANSE Sp. z o.o. ~~Andrzej Dworzak~~..... (podpis)</p>